

Hos Nielsen & Lollike er Guds øje kunstig intelligens

Techmilliardærers anger bliver til et følelsesoverrumplende manifest hos Madame Nielsen og Christian Lollike i ’The Church of Very Rich Angels’

TEATERKRITIK
Af Anne Middelboe Christensen

Hvem andre end Madame Nielsen og Christian Lollike ville finde på at skabe en teaterinstallation om tidens techmilliardærer og deres hemmelige anger? Og hvem andre end Nielsen & Lollike ville finde på at opfinde replikker til tidens mest profitskabende mennesker, der beder os andre om undskyldning for, at de har misbrugt vores tillid og udnyttet vores data? Det er i hvert fald det, Nielsen & Lollike har gjort i *The Church of Very Rich Angels* på Viborg Kunsthall. Med deres egne skarpe replikker suppleret med deep fake-teknologi, så tech-milliardærerne tilsyneladende taler direkte til os med deres egne stemmer: Mark Zuckerberg, Bill Gates, Jeff Bezos, Larry Ellison ... Dem, der har spundet guld på udvikling af platforme og teknologier, der blandt andet bruges til at dele og producere deep fake og AI-genereret krænkende materiale, bliver altså her selv parodieret ved hjælp af AI. Men i mine øjne udformet som et kunstværk, der er så tydelig en fiktion, at det undgår at krænke. Nielsen & Lollike er en unik kunstnerduo. Som forfatter og performer rammer Madame Nielsen en symbolsk renhed og grænseløshed, som sammen med Christian Lollikes dramatiske råhed og instruktørmæssige vovemod fører tilskueren med ind i andre verdener. Voldsomme, mærkelige og grufulde verdener, ofte fulde af smerte. Men altid verdener, som man føler sig dybt taknemmelig over at have været en del af. I 2023 var det med en uafrystelig gendigtning af dødsmyten om *Orfeo* i sublimt musikalsk samspil med Copenhagen Phil på Sort/Hvid. Og i 2018 var det *White Nigger/Black Madonna*, der katalpulerede både Madame Nielsen og Christian Lollike ind i en skinger debat om repræsentation, men som i virkeligheden var en performativ indlevelse i det ultimativt ydmygede menneske.

Dystopisk overblik
Når kunstnerduoen nu har fundet sammen i Viborg, skyldes det, at Christian Lollike er blevet kurator (på deltid) i byens egnsteater. Oprindeligt var teatret det visuelt stærke teater Carte Blanche, der

blev ledet af Sara Topsøe-Jensen i årene 2004-2020. Men nu er det overgået til at være et teater, der arbejder med nye teknologier. Lollike har på drilsk vis kaldt teatret for ’Exit Stage’. Teatrets teknologiske aspekt passer fint med, at Viborg i forvejen er hjemby for Danmarks animationsuddannelse, The Animation Workshop. Teatrets mål er defineret i teatrets manifest: »Ingen må forlade Exit Stage upåvirket.« Det sker så heller ikke. Tværtimod. *The Church of Very Rich Angels* er klartseende og næsten uhyggeligt humoristisk i sit dystopiske overblik – med en original analyse af det neoliberale samfunds kyniske grådighed og accepten af techmilliardærernes verdenslogik. I sin form er værket en overrumplende fusion af ny teknologi og live-teater, indsat i en æstetik med rødder i den kristne kirkes billedverden. Tilføjet et profetisk blik på tech-milliardærernes irreversible skader på kloden og menneskene. Gisp!

Sakralt teater
Essentielt set er Nielsen og Lollikes værk en altertavle installeret i kældersalen hos Viborg Kunsthall. Publikum bliver placeret på bænke i rummet op mod altertavlen, der rummer 12 portrætfelter – svarende til de 12 disciple rundt om Jesus. Det viser sig hurtigt, at altertavlens 12 portrætfelter er digitale portrætskærme skabt som AI-ansigter, der er indsat i kristendommens billedverden. Over deres hoveder hænger der glorier, som er malet med små indre, gotiske buer, så de tilsyneladende lyser helligt. Techmilliardærerne er afbildet som overkropsportrætter iført gammeldags sejrskåber – og med hænderne placeret fromt foran brystet. Bag dem lyser et gyldent lys, der spejler altertavlens guldmalede rammer i en smuk og pompøs enkelhedsscenografi af Ida Grarup og Jesper Clausen med en AI-teknologi til de talende pengemænd af Aske Mottelson. Og samlet i Anders Thru Djurslevs stramme dramaturgi.

Kapitalen og religionen
Men så begynder AI-forestillingen. Mundene begynder at tale. Med deepfake-konstruerede stemmer med amerikansk nasalering. Microsoft-milliardæren Bill Gates åbner

festen. »Forgive me!« siger han. Og Facebook-ejeren Mark Zuckerberg og Amazon-grundlæggeren Jeff Bezos skynder sig straks at kopiere hans velkomsthilsen. »Tilgiv mig!« »Tilgiv mig!« Sådan lyder det fra alle ansigterne deroppe i altertavlernes felter. Mens vi tilskuere sidder på vores bænke og overvejer, hvad vi skal svare. Herfra vælter fortrydelsen og ubehaget ind over altertavlen. Disse 12 pengemænd angrer ikke over for Gud, for i deres univers har kapitalen for længst overtaget religionens rolle. Nej, de angrer over for kunderne. Over for alle os, som netop har sat vores mobil på lydløs, efter at vi har tjekket vores Instagram – eller booket togbilletter og googlet efter sandaler og ukrainenyheder, mens vi har efterladt os cookieaftryk overalt. Derfor sidder vi heller ikke i en kirke. Pengemændene beder om tilgivelse i en kunsthall. Techmilliardærerne skiftes til at tage ordet. Nogle af dem virker brødebetyngede. Andre iscenesætter deres anger som endnu et mediestunt med indtjeningsmulighed. Jo mere de taler, desto blegere virker glorieerne. Samtidig gnider de deres fortviv-

”

Som forfatter og performer rammer Madame Nielsen en symbolsk renhed og grænseløshed, som sammen med Christian Lollikes dramatiske råhed og instruktørmæssige vovemod fører tilskueren med ind i andre verdener

lede AI-hænder mod hinanden, så AI-fingrene burde være helt blodige af deres undskyldningstics. Men deres hær af advokater må have lært dem at vaske hænder, så fingrene forbliver lysende rene.

»Alle elskede mig«
Alle de 12 glorieltildelte storsyndere er faktisk mænd: Larry Ellison, Jeff Bezos, Mark Zuckerberg, Mukesh Ambani, Sam Altman, Larry Page, Sergey Brin, Jensen Huang, Jack M Yun / Pony Ma, Elon Musk, Bill Gates og Bryan Johnson. Ikke én kvinde er der på tavlen. Tankevækkende nok. Personligt kender jeg ikke alle 12 teknikere. Men jeg bliver fascineret af deres narcissistiske logik og deres manipulerende adfærd, der virker så indlysende i deres grådighed – i hvert fald sådan som de udtrykker sig i replikkerne af Nielsen & Lollike. Nøglen til deres diktatoriske adfærd ligger måske i deres evne til at virke umiddelbart sympatiske. Som Mark Zuckerberg siger det med en stemme, der forsøger at lyde brødebetyngt: »Jeg var elsket siden mit første åndedragt. Jeg havde ingen undskyldning. Mine forældre elskede mig. Mine søstre elskede mig. Alle elskede mig.« Den vestlige psykologis mulige forestillinger om mindreværd og efterfølgende hævn bliver altså afvist her. Til gengæld kommer der interessante fortællinger fra Østen. Ikke mindst fra Jensen Huang. »Kinesere drømmer ikke. Kinesere sover knap. Kinesere arbejder. Mens du sov, levede jeg den amerikanske drøm. Jeg var ni år gammel, da jeg forlod Taiwan for at rejse til USA. I Amerika startede jeg på bunden. Jeg rengjorde mine medstuderendes toiletter. Mens de åd, drak og kneppede sig fede, skrubbede jeg deres lortestribber fra skolelokummerne,« siger Jensen Huangs kunstige stemme. Og tilføjer: »Jeg udviklede Nvidia, verdens førende virksomhed inden for kunstig intelligens, datacentre og selvkørende biler.«

Kun et lænde klæde
På altertavlens to øverste billeder er der afbildet skarer af ’troende’. Alle andre, der strømmer op mod lyset. Alle os, der er hoppet med på vognen, bevidst eller ubevidst. Men lyset er ikke længere en Gud.

Lyset er et øje, der ser alt. Evighe-

den er en AI.

Netop som disse sammenflettede beretninger truer med at få tilskuerens tanker og sanser til at crashe, kommer dagens uannoncerede overraskelse. En skikkelig bevæger sig op mellem bænke. Det er Madame Nielsen i al sin storladne spinkelhed. Kun et lænde klæde dækker kroppen, mens håret står rundt om hovedet som en jordisk glorie. Ud af munden kommer toner. Ikke AI-genereret sang, men mennesketoner med ægte sårbarhed. Nærmest som en katolsk messesang, men med de latinske ord fejtet væk, så næsten kun vokalerne er tilbage. Jesussymbolikken er indlysende, men også overvældende. Dødelighedspåmindelsen er mærkbar. For Madame Nielsen har dobbeltblikket: Et særegent blik af både kærlighed og sorg. Med undergangen og døden som noget uomgængeligt. Men straks er øjeblikket forbi. Tilbage sidder vi over for 12 deep fake-mænd, der er blevet tavse på deres videoskærme. Indtil nogen slukker for dem. Vil jeg tilgive Elon Musk? Vil jeg tilgive Mark Zuckerberg? Ville du?

amc@information.dk

Svarene efter oplevelsen af The Church of Very Rich Angels vil nok være forskellige. Men der er næppe nogen, der vil kunne forlade Nielsen & Lollikes altertavle upåvirket

’The Church of Very Rich Angels’. Tekst: Madame Nielsen og Christian Lollike. Iscenesættelse: Christian Lollike. Dramaturgi: Anders Thru Djurslev. Visual arts: Ida Grarup og Jesper Clausen. AI-udvikler: Aske Mottelson

Produceret af egnsteatret Exit Stage i Viborg i samarbejde med teaterproduktionselskabet Enter Ghost. Teksten er udgivet i bogform på både engelsk og dansk

Forestillingen varer 30 minutter og vises på Kunsthall Viborg frem til den 9. juni 2025 – med forestillinger hver time gennem hele udstillingstiden. Uannonceret liveoptræden kan forekomme

Der er næppe nogen, der vil kunne forlade Madame Nielsen og Christian Lollikes altertavle på Viborg Kunsthall upåvirket.
Foto: Matias Lassen